

HISTORIA I KULTURA ZIEMI SŁAWIEŃSKIEJ

T. X

MIASTO I GMINA POLANÓW

FUNDACJA „DZIEDZICTWO”

HISTORIA I KULTURA ZIEMI SŁAWIEŃSKIEJ

TOM X

MIASTO I GMINA POLANÓW

Redakcja

WŁODZIMIERZ RĄCZKOWSKI
JAN SROKA

SŁAWNO–POLANÓW 2010

ABSTRACT: Rączkowski Włodzimierz, Sroka Jan (eds), *Historia i kultura Ziemi Sławińskiej*, t. X: *Miasto i Gmina Polanów* [History and Culture of the Sławno region, Vol. X: Town and Polanów Community]. Fundacja „Dziedzictwo”, Sławno 2010. Pp. 456, figs 116, colour plates 46. ISBN 978-83-7591-142-8. Polish text with German summaries.

These are studies of aspects of history and culture of the Polanów region [Pomerania, Poland]. The unique landscape has been shaped since the last glaciation. It was also human being who got and impact on changes in landscape. The concept of the palimpsest allows to identify the processes of introducing new and erasing existing elements of landscape. To some extent people got a respect to existing in landscape features (e.g. burial mounds). Today it is difficult to find out the same approach. The fantastic historic tradition and beauty of landscape are under threat. Can we learn anything from the past? The aim of the collection of paper is to bring the history nearer. The knowledge about the past of the region will allow to understand the landscape and protect it as well as create a new social approach to the future.

© Copyright by Włodzimierz Rączkowski, Jan Sroka 2010

© Copyright by Authors

Na okładce: Wiesława Pietrzak, *Złota jesień w Polanowie*, 1977, olej, 61 × 92 cm
(zbiory prywatne)

Tłumaczenia na język niemiecki: *Brygida Jerzewska*

Publikację wydano przy finansowym wsparciu Urzędu Marszałkowskiego
Województwa Zachodniopomorskiego oraz Urzędu Miasta i Gminy Polanów

Województwo
Zachodniopomorskie

Zachodniopomorskie
Mecenasem Kultury

Redaktor: *Katarzyna Ceglarz*

Łamanie komputerowe: *Eugeniusz Strykowski*

Wydawca/Herausgeber:

Fundacja „Dziedzictwo”, 76-100 Sławno, ul. A. Cieszkowskiego 2

Wydawnictwo „Region”, 81-574 Gdynia, ul. Goska 8

www.region.jerk.pl

ISBN: 978-83-7591-142-8

Druk/Druck: Totem – Inowrocław

Spis treści

WŁODZIMIERZ RĄCZKOWSKI (Poznań), JAN SROKA (Sławno), <i>Pamięć w krajobrazie? O tradycji i niefrasobliwości</i>	7
WACŁAW FLOREK (Słupsk), <i>Rzeźba terenu gminy Polanów na tle budowy geologicznej i morfogenezy krajobrazu</i>	19
IGNACY SKRZYPEK (Koszalin), <i>Z pradziejów gminy Polanów</i>	39
ŁUKASZ BANASZEK, WŁODZIMIERZ RĄCZKOWSKI (Poznań), <i>Archeologia w lesie. O identyfikacji stanowisk archeologicznych w gminie Polanów (i nie tylko)</i> . .	117
ARTUR TOTA (Kępiny), <i>Kurhany we wsi Żydowo – ocalony zabytek</i>	133
KRZYSZTOF CHOCHUŁ (Słupsk), <i>Polanów i okolice w zasobie archiwum Państwowego w Koszalinie Oddział w Słupsku</i>	141
ANDRZEJ CHLUDZIŃSKI (Pruszcz Gdański), <i>Nazwy miejscowe miasta i gminy Polanów (wybór)</i>	151
JÜRGEN LUX (Schönaich, Niemcy), <i>Die Entstehung der Stadt Pollnow vor 700 Jahren mit einer Darstellung der Besitzverhältnisse des Schlosses und der Stadt vom Mittelalter bis zur Neuzeit</i>	175
TOMASZ SIEMIŃSKI (Bytów), <i>Święta Góra w Polanowie</i>	185
EWA GWIAZDOWSKA (Szczecin), <i>Na dachu Pomorza – dawna kartografia i ikonografia gminy Polanów</i>	199
JOANNA PLIT (Warszawa), <i>Przestrzenne zmiany zasięgu lasów i gospodarowania w lasach gminy Polanów w ciągu ostatnich 400 lat</i>	269
ZBIGNIEW SOBISZ (Słupsk), <i>Parki dworskie gminy Polanów. Część 1</i>	289
MARIA WITEK, WALDEMAR WITEK (Szczecin), <i>Zespoły folwarczne w krajobrazie kulturowym gminy Polanów</i>	305
KONSTANTY KONTOWSKI (Darłowo), <i>Cmentarze gminy Polanów</i>	331
ARTUR DROPKO (Polanów), <i>Życie gospodarcze Polanowa w latach 1918–1945</i> . . .	353
STEFAN ŻURAWSKI (Słupsk), <i>Rady narodowe Ziemi Polanowskiej w latach 1945–1978</i>	381

MAREK JANKOWSKI (Koszalin), <i>Koncepcja programowo-przestrzenna Rynku Staromiejskiego w Polanowie</i>	421
Indeks osób	435
Indeks nazw geograficznych	447
Lista adresowa Autorów	454

Polanów i okolice w zasobie archiwum Państwowego w Koszalinie Oddział w Słupsku

KRZYSZTOF CHOCHUŁ* (SŁUPSK)

Słupska placówka archiwalna powstała 28 lipca 1952 roku, ale dopiero w 1957 roku swym działaniem objęła obszar powiatu sławieńskiego. Od tego momentu rozpoczęto gromadzenie, opracowywanie i udostępnianie dokumentów archiwalnych z tego obszaru. Wśród nich część dotyczyła Polanowa i okolic. Pozwoliło to uchronić przed zniszczeniem te nieliczne akta, które ocalały z pożogi wojennej i pożaru w 1954 roku. Wśród zbiorów polskojęzycznych przechowywanych w słupskiej placówce (z lat 1945–1975) do najbardziej interesujących materiałów o znacznej wartości historycznej niewątpliwie należą akta urzędów administracji ogólnej i samorządu terytorialnego:

1. Miejskiej Rady Narodowej i Zarządu Miejskiego w Polanowie (1945–1950). Zachowały się protokoły z posiedzeń plenarnych i prezydium Rady (Ryc. 1), w których przedstawiono: całokształt działalności władz w mieście, akcję osiedleńczą, wysiedlenia Niemców, zagospodarowywanie i odbudowę zniszczonego miasta, organizację szkolnictwa handlu i rzemiosła. Ich uzupełnieniem są budżety miasta obrazujące całokształt gospodarki finansowej w latach 1945–1955 (z pożaru w 1954 roku zachowało się jedynie 27 jednostek archiwalnych).

2. Starostwa Powiatowego w Sławnie (1945–1950), Powiatowej Rady Narodowej w Sławnie (1945–1950) i Prezydium Powiatowej Ra-

* Archiwum Państwowe w Koszalinie Oddział w Słupsku.

1

odpis
Zarząd Miejski

PROTOKÓL

Polanów

zebrania inauguracyjnego Tymczasowej Rady Miejskiej
w Polanowie pow. Sławno

w dniu 28. listopada 1942r.

Przy udziale 21 kandydatów do Tymczasowej Rady Miejskiej i 4 członków Zarządu Miejskiego obywatel Burmistrz miasta zagaił pierwsze inauguracyjne zebranie Tymcz. R.M. z następującym porządkiem obrad :

- 1/ Zagajenie
- 2/ Wybór Tymcz. R.M.
- 3/ Wybór przewodniczącego, jego zastępcy i 3 członków Prezydium
- 4/ Zaprzysiężenie Tymcz.R.M.
- 5/ Sprawozdanie Zarządu Miejskiego
- 6/ Uchwały
- 7/ Zakonczenie

Z kolei przystąpiono do wyboru Tymcz. Rady Miejskiej. Kandydaci rekrutowali się z trzech istniejących na terenie miasta partii politycznych i to: P.S.L., P.P.S., P.P.R. i przedstawiciele różnych zajęć i zawodów. Każda grupa zgłosiła z posród swoich członków po 5 kandydatów. Trzech pierwszych, którzy otrzymali najwięcej głosów weszli w skład Rady. Wybór odbywał się przez podniesienie ręki i kandydat przechodził większość głosów. Po sprawniej akcji wyborczej w skład Tymcz. R.M. weszli następujący obyw. :

P.S.L. - 1/ Krajewski Stefan
2/ Lamparski Maksymilian
3/ Kasperski Kazimierz

P.P.S. - 1/ Kineński Stanisław
2/ Kowalski Franciszek
3/ Wojton Stanisław

P.P.R. - 1/ Czubań Stanisław
2/ Jablonski Teofil
3/ Kasprzak Michał

Rozni: 1/ Nowak Stanisław
2/ Raigsa Stanisław
3/ Filipczak Edmund

Z posród siebie nowo wybrana Tymcz.R.M. powołała obyw. Kineńskiego Stanisława na przewodniczącego Rady, obyw. Krajewskiego Stefana na jego zastępcę i ob.ob. Lamparskiego Maksymiliana, Czubań Stanisława i Nowaka Stanisława jako członków Prezydium.

Następnie przewodniczący obyw. Kineński Stan. przyjął uroczyste ślubowanie od wszystkich członków Tymcz. R.M.

Nastąpiło sprawozdanie Zarządu Miejskiego. tutaj obyw. Burmistrz miasta Piłszka Franciszek zcharakteryzował dotychczas. działalność Zarządu Miejskiego. Trudne były warunki pracy w początkach, wiele trudności trzeba było pokonać by aktywnie aparat administracyjny miasta puscic na tory dodatniej działalności. Z wyrazami nadziei i apelem wzajemnej współpracy zakończył obyw. Burmistrz swe sprawozdanie.

W przedostatnim punkcie zebrania głos zabrali członkowie Rady. Pod uwagę brane były następujące kwestie: 1/ powołanie Rady Kosciuszkiej, 2/ przeprowadzenie akcji wysiedlenczej Niemców, 3/ zmobilizowanie do pracy opiekunów i ukrywających się Niemców, 4/ uregulowanie opłat za zużycie prądu elektrycznego. Sprawy powyższe postanowiono zrealizować bezwzględnie za poradą w niejednych wypadkach z władzami Powiatowymi.

Podziękowaniem wszystkim ob.ob. za przybycie i życzeniami owocnej pracy ob. Burmistrz solwował zebranie.

A, Nawrocki	Kineński Stanisław	Piłszka Franciszek
Prekulent	Przewodniczący Tymcz. Rady M.	Przewodniczący inaugur. zebrania
Członkowie Prezydium:		
Lamparski Maksymilian		
Czubań Stanisław		
Nowak Stanisław		

Ryc. 1. Protokół zebrania inauguracyjnego Tymczasowej Rady Miejskiej w Polanowie, MRN i ZM Polanów sygn. 1, s. 1

dy Narodowej w Sławnie (1950–1973). W zespołach tych znajdują się protokoły z sesji i uchwały, budżety oraz plany gospodarcze. Przedstawiają kwestie dotyczące: inwestycji, remontów, handlu, szkolnictwa, służby zdrowia i opieki społecznej, turystyki, produkcji rolnej i skupu. Ukazują: stosunek ludności do władz, stosunki polityczne, sprawy wyznaniowe, politykę osiedleńczą i wysiedlenia Niemców. Odnajdziemy tu: sprawozdanie sytuacyjne Starosty dotyczące miasta Polanowa oraz decyzje dotyczące przemianowania nazw ulic w mieście¹, wykazy imienne członków miejskiej i gminnej rady narodowej (z lat 1947–1949)², wykazy nauczycieli i sprawozdania statystyczne dotyczące szkół, przedszkoli i bibliotek³, decyzje Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o wpisie do rejestru zabytków kościoła p.w. Podwyższenia św. Krzyża w Polanowie, grodziska i osady otwartej w Polanowie⁴.

3. Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Polanowie (1950–1973). Najważniejszą częścią zespołu są protokoły sesji MRN z załącznikami w postaci: uchwał, planów pracy, regulaminów, sprawozdań jednostek podporządkowanych radzie, sprawozdań finansowych, planów gospodarczych. Kolejne grupy akt stanowi dokumentacja z działalności komisji Rady, jej Prezydium (protokoły z posiedzeń są bogatym materiałem źródłowym dotyczącym życia społeczno-gospodarczego i kulturalnego miasta), plany gospodarcze oraz preliminarze budżetowe i sprawozdania z ich wykonania.

4. Gminnej Rady Narodowej w Polanowie (1945–1954) – akta zawierają protokoły z posiedzeń plenarnych, prezydium i komisji ze sprawozdaniami, budżety i ich realizację oraz księgi kontroli ruchu ludności.

5. Prezydiów gromadzkich rad narodowych Bukowo (1956–1957), Polanów (1955–1972) i Żydowo (1955–1971). Największą wartość źródłową przedstawiają protokoły sesji GRN oraz dołączone do nich sprawozdania (dotyczą one m.in.: działalności spółdzielni produkcyjnych, kółek rolniczych, bibliotek, posterunków MO). Zachowały się także materiały dotyczące zebrań mieszkańców wsi i narad sołtysów (na zebraniach tych poruszano głównie sprawy skupu, dostaw obowiązkowych, przydziału pasz, nawozów sztucznych i materiałów bu-

¹ Patrz: Starostwo Powiatowe w Sławnie, sygn. 22 i 221.

² Patrz: Powiatowa Rada Narodowa w Sławnie, sygn. 93–95.

³ Patrz: Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Sławnie, sygn. 551, 582–614, 620–621.

⁴ Patrz: Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Sławnie, sygn. 639.

dowlanych). Obraz gospodarki gromadzkiej uzupełnia dokumentacja budżetowa (zawierają one wstępną charakterystykę gromad pod względem: obszaru, ludności, gospodarstw, spółdzielni produkcyjnych, szkół, bibliotek, placówek socjalno-kulturalnych oraz główny formularz budżetowy).

Zupełnie inną grupę stanowią akta urzędów administracji specjalnej. Materiały te są już zdecydowanie mniej liczne. Składają się na nie zarówno materiały aktowe, jak i kartograficzne. Do tej grupy zaliczamy akta zespołów:

1. Inspektoratu Szkolnego w Sławnie (1945–1950). Zachowała się dokumentacja dotycząca remontów i odbudowy obiektów bibliotecznooświatowych, wykazy nauczycieli i placówek oświatowych, plany rozwoju, sprawozdania statystyczne szkół i przedszkoli oraz z działalności szkolnych organizacji i kół.

2. Powiatowego Inspektoratu Statystycznego w Sławnie (1950–1975). Odnajdziemy tu między innymi zestawienia z Narodowego Spisu Powszechnego w 1970 roku oraz spisów rolniczych (zestawienia powiatowe i gromadzkie).

3. Urzędów Skarbowych w Sławnie (1945–1950). Dokumentacja zawiera rejestr przedsiębiorstw, podatku od wzbogacenia wojennego, wymiarów doraźnych i posiadaczy nieruchomości gmin miejskich i wiejskich.

Kolejną grupę akt stanowią akta przedsiębiorstw i urzędów administracji gospodarczej oraz akta spółdzielni i ich związków. W aktach Zjednoczenia PGR w Sławnie (1954–1957) znajdziemy między innymi dokumenty dotyczące Zespołu PGR Naclaw. Są to: plany gospodarczo-finansowe, materiały obrazujące produkcję i obrót ziemiopłodami, zagospodarowanie łąk i pastwisk oraz użytkowanie gruntów, protokoły przyjmowania i przekazywania obiektów. Na ich podstawie można odtworzyć nie tylko dzieje, ale także zakres i wielkość produkcji, plany rozwoju. W dokumentacji Związku Kółek Rolniczych w Sławnie znajdują się: akta rejestracyjne poszczególnych Kółek Rolniczych⁵, plany finansowo-gospodarcze, sprawozdania, informacje z działalności mechanizacyjnej, wykazy gruntów oraz wykazy i sprawozdania z działalności Kół Gospodyń Wiejskich. W aktach Okręgowej Spółdzielni Obrotu Zwierzętami i Mięsem w Słupsku (1948–1952), obejmującej także Polanów i okolice, znajduje się dokumentacja z uczestnictwa w wyko-

⁵ Zachowały się akta z rejestracji Kółek Rolniczych: Gologóra, Jacinki, Krag, Krytno, Polanów, Warblewo, Wielin i Żydowo.

naniu Akcji Kontraktowej Nr 2. Pozostałą część zasobu stanowią sprawozdania, bilanse roczne oraz rejestr członków.

Cenne dla badań nad przeszłością tego obszaru są także materiały niemieckojęzyczne. W słupskiej placówce archiwalnej dokumentację tę reprezentują akta zespołów: Urząd Katastralny w Sławnie (1861–1944) i Dyrekcja Okręgowa Ziemstwa w Słupsku (1702–1945), które obejmowały także Polanów i jego okolice.

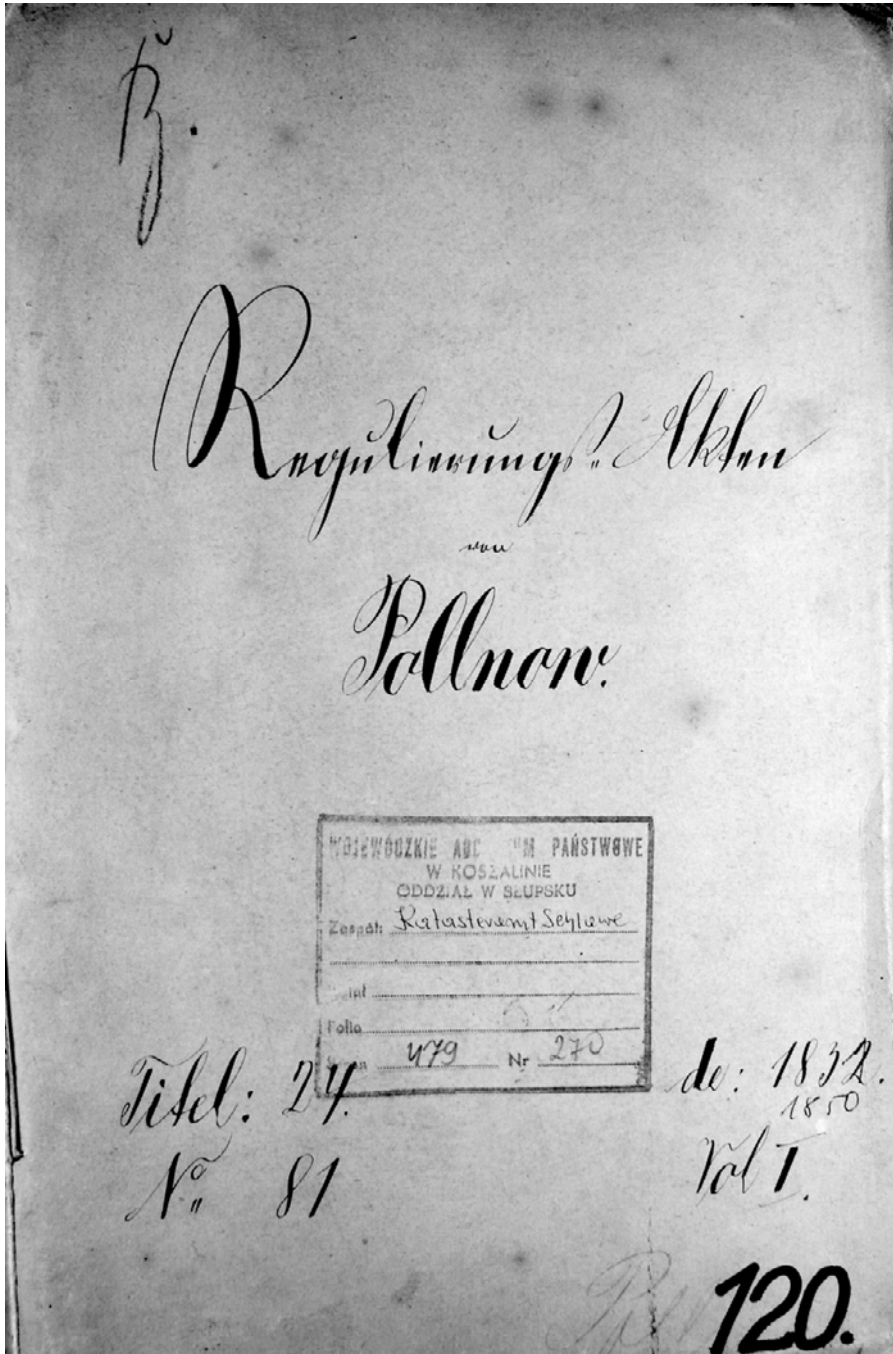
Akta Urzędu Katastralnego w Sławnie (*Katasteramt Schlawe*) są także kapitalną bazą źródłową do badań nad dziejami gospodarczymi Ziemi Polanowskiej w XIX i XX wieku⁶ (Ryc. 2, 3). Znajdują się tu wiadomości o: zmianach właścicieli gruntów i zabudowań, granicach nieruchomości, klasach ziemi, strukturze upraw itp. Zawartość treściowa poszczególnych serii ksiąg jest następująca:

- księgi parcel zawierają zestawienie parcel według klasy gruntów w poszczególnych kategoriach;
- księga podatku budynkowego stanowią spisy i opisy budynków oraz parcel funkcjonalnie z nimi związanych;
- spisy artykułów matrykuły zawierają spisy numerów wszystkich artykułów matrykuły występujących w danym obrębie katastralnym oraz osób, które są właścicielami działek ukrytych pod danymi numerami matrykuły;
- akta pomiarów uzupełniających zawierają informacje o wszystkich zmianach zachodzących na gruntach oraz w budynkach. W księgach zamieszczono liczne rysunki i szkice zaistniałych zmian;
- księgi polowe są zestawieniami rysunków oraz konkretnych obliczeń dotyczących zmian zachodzących we własności ziemskiej na terenie obrębu katastralnego. Zawierają one pomiary i obliczenia będące podstawą do aktualizacji danych o własności ziemskiej.

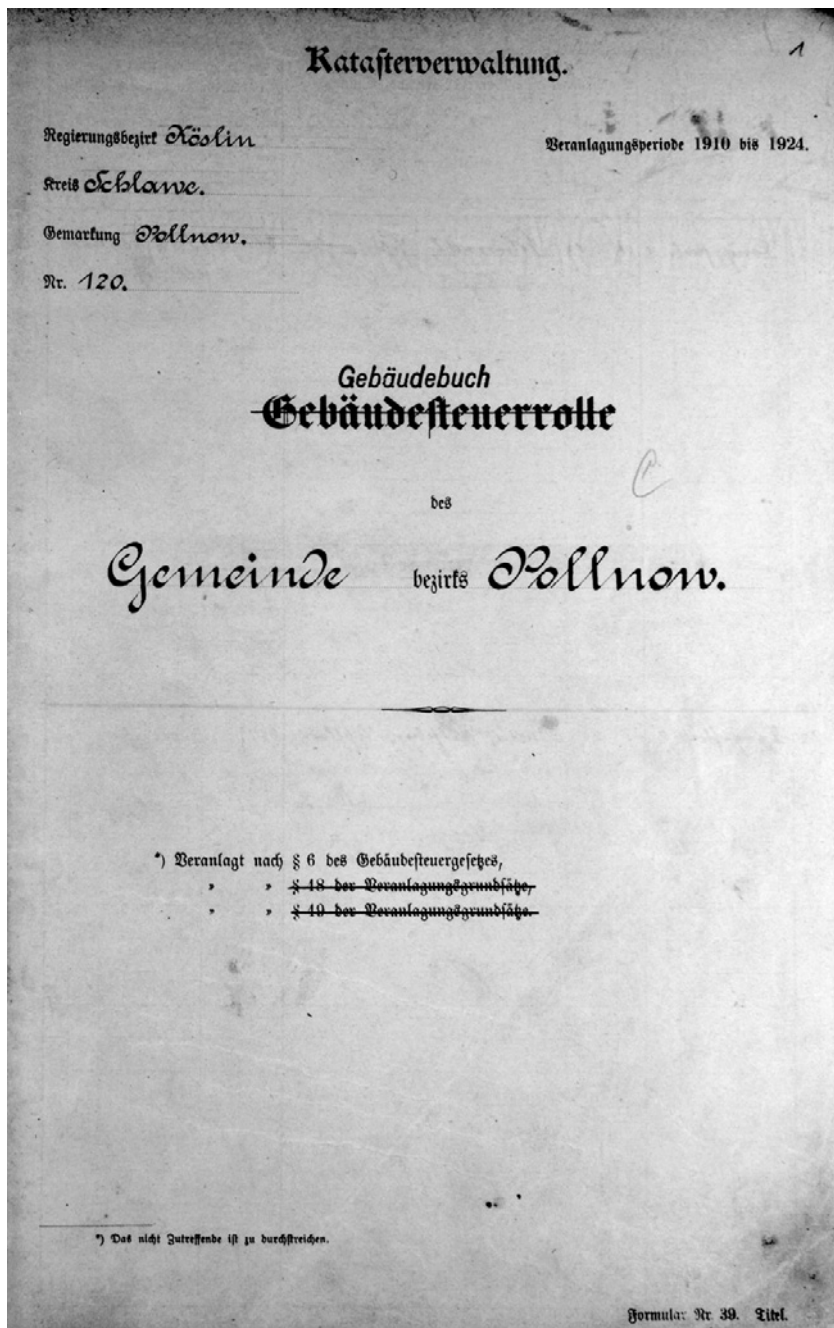
Integralną częścią akt katastralnych jest dokumentacja kartograficzna.

Dokumentacja należąca do zespołu Dyrekcji Okręgowej Ziemstwa w Słupsku (*Landschafts Bezirks Direktion Stolp*) zawiera informacje dotyczące: właścicieli poszczególnych majątków ziemskich, także z oko-

⁶ W słupskiej placówce znajduje się dokumentacja katastralna dla miejscowości: Bukowo (*Wendisch Buckow*), Chocimino (*Gutzmin*), Garbno (*Gerbin*), Gologóra (*Breitenberg*), Kościernica (*Kösternitz*), Kościerniczka (*Neu Kösternitz*), Naclaw (*Natzlaff*), Polanów (*Pollnow*), Rosocha (*Rotzog*), Rzyszczewko (*Klein Ristow*), Warblewo (*Varbelow*), Wielin (*Vellin*), Wietrzno (*Vettrin*), Żydowo (*Sydow*).

Ryc. 2. Regulierungsakten von Pollnow, Urząd Katastralny w Sławnie, sygn. 270

Ryc. 3. Gebäudebuch des Gemeindebezirks Pollnow, Urząd Katastralny w Sławnie, sygn. 53

lic Polanowa⁷, ich granic i wielkości, problemów finansowych (zadłużenia), klasy gruntów i naliczanych podatków. Część dokumentacji ma związek z majątkami pod przymusowym zarządem Landschaftu, szacowaniem ich wartości, udzielaniem kredytów i pożyczek. Z tymi sprawami łączą się też akta syndyka dotyczące kontraktów sprzedaży, wyciągi hipoteczne oraz listy zastawne.

Na zakończenie chciałbym wspomnieć o szczęśliwie ocalałej z pożogi wojennej księgi Sądu Obwodowego w Polanowie. Sądy obwodowe jako pierwsza instancja orzekały w sprawach cywilnych i karnych. Sprawy karne dotyczyły: przekroczeń, wykroczeń pospolitych, kradzieży, przywłaszczeń, oszustw. Paserstwo przedmiotów do wartości 25 RM było zagrożone karą do trzech miesięcy pozbawienia wolności i 600 RM grzywny, a wyrokowane było przez sąd ławniczy (*Schöffengericht*), który działał przy każdym sądzie obwodowym. Sąd taki składał się z jednego sędziego zawodowego i dwóch ławników, wybieranych podobnie jak przysięgłych. W sprawach cywilnych sąd obwodowy orzekał do wartości przedmiotu sporu 300 RM (suma ta z czasem wzrastała), sprawy zaś o: najem lokali, pracy, podróży, spedycji, kwaterunku, kradzieży zwierząt, prostytucji były wyrokowane bez względu na wartość sporu. Sądy prowadziły postępowania upadłościowe, zarządy przymusowe, licytacje. Ponadto wykonywały niesporne sprawy, tj. opiekuńcze, spuścizny (przechowywanie, otwieranie i wykonywanie testamentów), hipoteczno-gruntowe (księgi hipoteczne, księgi gruntowe), nadzór nad fundacjami. Sądy obwodowe prowadziły rejestry: wzorców, handlowe, towarzystw, spółek i jednostek pływających oraz przechowywały duplikaty ksiąg metrykalnych.

Sąd Obwodowy w Polanowie powołano 1 października 1879 roku. Od jego wyroków przysługiwało prawo do apelacji (odwołania) do Sądu Krajowego w Słupsku, który był też właściwy dla spraw niebędących w kompetencji sądu w Polanowie i sprawował nad nim bezpośredni nadzór administracyjny. Okręg działania Sądu Obwodowego w Polanowie obejmował południową część powiatu sławieńskiego⁸. Podobnie jak w innych tego typu urzędach, w sądzie tym istniały wyodrębnione komórki – urząd ksiąg wieczystych (*Grundbuchamt*) i od 1934 roku

⁷ W naszym zasobie mamy akta dla majątków ziemskich w miejscowościach: Bukowo (*Wendisch Buckow*), Chocimino (*Gutzmin*), Jacinki (*Jatzingen*), Kościernica (*Kösternitz*), Krytno (*Kritten*), Sowno (*Zowen*), Świerczyna (*Schwarzin*), Warblewo (*Varbelow*), Wielin (*Vellin*).

⁸ *Gemeindelexikon für den Freistaat Preussen*, Bd. III, *Provinz Pommern*, Berlin 1932, s. 76; *Handbuch über den Preussischen Staat*, Jg. 138 (1934), s. 385.

sąd własności dziedzicznej (*Anerbengericht*). Urząd działał do początków 1945 roku. Podczas wojny akta zostały rozproszone⁹. Los nieprzejętego przez niemieckich archiwistów zasobu Sądu Obwodowego w Polanowie jest nieznany. 5 czerwca 2008 roku pan Jürgen Lux z Niemiec przekazał w darze do naszego zasobu księgę gruntową dla miasta Polanowa z lat 1870–1945 (*Grundbuch von Pollnow Kreis Schlawe*, Band XVI, Blatt Nr 353–399). Przekazana księga jest prawdopodobnie jedyną ocalałą z przechowywanych do 1945 roku w registraturze polanowskiej. Wpisy w niej zawarte dotyczą nieruchomości położonych w ówczesnych granicach miasta Polanowa. Oprawiona w zbiorowy tom (*Band*) składa się z wykazów (*Blatt*) zawierających trzy działy. Wykaz obejmuje: nazwę sądu, liczbę porządkową wykazu i spis posiadłości. W dziale pierwszym znajdują się dane dotyczące właściciela nieruchomości, w drugim – ograniczone prawa rzeczowe i inne prawa dotyczące nieruchomości. Dział trzeci to hipoteka.

Równie ważną częścią zasobu są nasze zbiory biblioteczne. Wśród nich największe zainteresowanie budzi prasa polsko- i niemieckojęzyczna. W tym miejscu wymienię kilka najchętniej przeglądanych tytułów. Oprócz już udostępnionych w Internecie w ramach współpracy z Bałtycką Biblioteką Cyfrową i bijących tu rekordy popularności *Amtsblattach* koszalińskich¹⁰ i *Kreisbalttach* sławieńskich¹¹ są to gazety: „Głos Koszaliński” za lata 1956–1974, „Wiadomości Sławieńskie” z 1953 roku, „Grenzzeitung” z lat 1937 i 1943, „Zeitung für Ostpommern” 1. Halbjahr za lata 1942 i 1943, „Intelligenzblatt für Stolp, Schlawe, Lauenburg und Bütow” z lat 1868 i 1869 oraz „Grenz-Bote” z 1929 roku.

Jestem świadom, że przedstawione informacje nie zaspokajają wszystkich oczekiwań. Powodem tego jest wielkość materiału oraz ograniczenia konstrukcyjne i tematyczne. Mam nadzieję, że mimo to grono zainteresowanych słupskim zasobem archiwalnym powiększy się. Kierując się tym przesłaniem zapraszam wszystkich zainteresowanych do odwiedzin naszej siedziby przy ulicy Lutosławskiego 17 w Słupsku.

⁹ W rezultacie tych działań w zasobie Archiwum Państwowego w Szczecinie obecnie znajduje się 35 j.a. Sądu Obwodowego w Polanowie. Część akt po II wojnie światowej znalazła się w Niemczech i jest przechowywana w Landesarchiv Greifswald (107 j.a.).

¹⁰ *Amtsblatt der Königlichen Regierung zu Köslin* 1860–1865, 1900–1903, 1905, 1907, 1909–1911, 1913, 1915, 1923.

¹¹ *Kreisblatt des Schlawer Kreisses* 1843–1914.

Polanów und Umgebung im Bestand des Staatlichen Archivs in Koszalin, Zweigstelle Słupsk

Zusammenfassung

Die archivalische Dienststelle in Słupsk entstand am 28. Juli 1952, aber erst 1957 übernahm sie die Akten des Kreises Sławno/Schlawe. Ab dieser Zeit begann man, die Archivahle Dokumente dieses Gebietes zu sammeln, zu bearbeiten und zugänglich zu machen. Die Kriegswirren und der große Brand 1954 haben viele Akten vernichtet. Jetzt galt es, das wenig Übriggebliebene zu retten.

Unter den Sammlungen in polnischer Sprache sind einige historisch sehr wertvolle, z.B. die der Allgemeinen Verwaltung und der territorialen Selbstverwaltung des Nationalrates der Stadtverwaltung 1945–1950, des Präsidiums des Stadtrates in Polanów 1950–1973, der Kreisverwaltung in Sławno 1945–1950, des Nationalen Kreisrates in Sławno 1959–1973, des Nationalen Gemeinderates in Polanów 1945–1954 und der Ortsvorstände der Nationalräte in Bukowo 1956–1957, Polanów 1955–1972, Żydowo 1955–1971. Es existieren Akten von Verwaltungsämtern in fachlicher Richtung, z.B. des Schulinspektorates in Sławno 1945–1950, des Statistischen Amtes in Sławno 1950–1975, des Finanzamtes in Sławno 1945–1950, Akten von Ämtern und Unternehmen der Wirtschaftsverwaltung in Sławno, den vereinten staatlichen Gütern in Sławno 1954–1957.

Für die Untersuchungen der Vergangenheit sind die Akten in deutscher Sprache sehr wertvoll. In der Zweigstelle Słupsk befinden sich Archivahle Dokumente wie: des Katasteramtes in Sławno 1861–1944, der Direktion des Kreises Stolp 1702–1945, des Amtsgerichtes in Pollnow 1870–1945. Diese Akten sind eine ausgezeichnete Quelle für Untersuchungen der wirtschaftlichen Vergangenheit der Pollnower Erde im 19. und 20. Jh., Wertvoll sind auch Informationen über z.B. Besitzer der Grundstücke und der Gebäude, der Grundstücksgrenzen, der Bodenklassen und -bearbeitung, die Höhe der Steuerabgaben usw.